

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

Hely

Színház, Film, Művészet

A fővárosi képtár kiállítása

A fővárosi képtár vezetősége reprezentatív tárlat keretében ad számot Magyarország leggazdagabb törvényhatóságának mecénási tevékenységéről. A fővárosi képtár állománya az elmúlt évtizedben jelentős mértékben gazdagodott. A Zichy-féle gyűjtemény, amely a képtár magja, a főváros bőkezű vásárlásai folytán értékes, művészettörténeti szempontból is nagybecsű munkákkal gyarapodott. A főváros évente közel 300.000 pengőt fordít nemcsak a magyar festészet múltját képviselő mesterművek megvásárlására, hanem az élő magyar festészet támogatására is. Képviseleői megjelennek a legtöbb budapesti tárlaton és vásárlásaikkal érzékenyen támogatják az alkotó művészeket. Mindezzel nemcsak ösztönzést nyújtanak nekik, hanem olyan művészeti anyagot is gyűjtenek össze, amely a jövő számára plasztikus formában megőrzi a mi évtizedeink képzőművészeti termésének jellegét, sajátosságait.

A most megnyílt reprezentatív tárlat főleg a XX. század, valamint a századforduló képzőművész nemzedékének munkáit tartalmazza. Hollósy Simontól, a nagybányai iskola megalapítójától napjainkig. A rendezőség a gazdag anyagot művészettörténeti szempontok figyelembevételével csoportosította.

A századforduló egyik legkiválóbb piktora, Ferenczy Károly több jelentős munkájával szerepel a tárlaton. A kódobáló és az 1900-ban készült Józsefet eladja című testvérei című nagyméretű olajképe művészi fejlődésének jelentős állomását jelzi. A kopár, majdnem ijesztő barnás tónusú természeti háttér csak mellékszerepet játszik a képen, inkább az előtérben megjelentetett burnuszos alakon van a hangsúly. A nagybányai iskola nagyjait Réti István sötét tónusú, nehézlevegőjű, édesanyjáról festett kompozíciója, Iványi Grünwald Béla Cigánysátra és Glatz Oszkár bájos, népies életképe, a „Csizmadinál” képviseli. Az impresszionizmus hódítását a magyar művészetben több más alkotás mellett Perlmutter Izák levegős, tarka Parasztzoba interieurje és Csók István Zűzi a gyerekkocsiban című zsánerképe jelzi gazdag színeivel, nagyszerű kompozíciójával. Koszta József nehézkes, robusztus erőt sugárzó Háromkirályok kompozíciója a franciás hatásoktól megtisztult művész őszinte, igazi formanyelvét mutatja. Rudnay Gyulát a drámaisággal telített „Menekülő anya” képviseli a nála szokásos fekete és barna tónusokkal. Krumplihámozó parasztasszonya és egy bájos, lehellelnyi finomságokkal teli táj-

képe szintén jelentős alkotásai közé tartozik. Rippl Rónai József Apám, anyám című kompozíciója a művész fejlődésében jelentős korszakot zár le.

A múlt századot idézi Tornyai János neve, aki a Szoba belseje című vásznával szerepel a tárlaton. Karlovsky Bertalan különösen néhány sikerült miniatűrjével, továbbá László Fülöp egy életképeivel. Czobor Béla, Vaszary János (a művész stíluskeresését mutató alkotásaival) és Uitz Béla már a jelen század művészetét képviseli. Az új nemzedék neveivel a háború utáni évtizedekben a budapesti tárlatokon sokszor találkozott a közönség. Aba Novák Vilmos Szicíliai régi városa és Csikszerepai vására az elhunyt mester legsikerültebb alkotásai közé tartozik. Derkovits Gyula híres önarcképe, Bernáth Aurél festőnéje és Egy József Dunántúli tájképe ismerősek a művészet barátainak. Szónyi Istvánnak a fény és árnyékkal játszó Aratás után, valamint a Reggel című kompozíciója friss, világos tónusokban és lírai átérzésben gazdag alkotás. Fáy Dezső finom és mély lírával átitott festményével, Paulo és Francesca utolsó találkozásával szerepel. Kmetty János és Szobotka Imre képeinek jellegzetes stílusát már messziről felismeri a látogató. A Novecentot Medveczky Jenő és Molnár C. Pál Menekülés Egyiptomba valamint a Keresztlevétel című vászna jelzi. Istokovics Kálmán Leány a koponyával című olajfestménye kompozícióban kiváló alkotás. A fentebbi felsorolásban csak a legkiválóbb festményeket említettük meg, ezen-

kívül még igen sok nívóban és értékben egyenrangú festmény gazdagítja a tárlat anyagát.

A kiállított szoboranyag méltóképpen mutatja, hogy a XX. század magyar szobrászata nem marad el a festészet mögött, sőt az utolsó évek szobrász-nemzedéke igen sok reménységet váltott valóra. Itt csak néhány szobrászunk nevének felsorolására szorítkozunk. Beck Ö. Fülöp, Pátzay Pál, Medgyessy Ferenc, Kisfaludy Strobl Zsigmond, Szentgyörgyi István, Stróbl Alajos, Vastagh György, Erdei Dezső, Madarassy Walter, Borberek Kovács Zoltán, Andrássy Kurta János, Kocsis András és még sok más kiváló szobrászművészünk alkotása szerepel a fővárosi képtár tárlatán.

A grafikai anyag látogatónak és művészettörténésznek egyaránt érdekes élményt nyújt. Kiváló művészeink hatalmas freskóinak, világhírű olajfestményeinek keletkezésénél nyomon kísérhetjük a kiállított ceruza-, toll-vázlatokon. Munkácsy Mihály, Lotz Károly, Székely Bertalan, Mészöly Géza, Zichy Mihály, mellett Gulácsy Lajos, Mutyasovszky Zsolnai László, Ferenczy Károly, Rippl Rónai József, a szobrász Medgyessy Ferenc, Csánky Dénes és Ferenczy Valér grafikáit említjük csak példaképpen. A főváros közönsége mindenképpen hálás lehet a képtár vezetőségének, hogy nehéz időkben, a békeévekben is figyelemreméltó anyagot állított ki.

Gergelyffy Sándor